

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ
РВНЗ „КРИМСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
(м. ЯЛТА)

**ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Серія: Педагогіка і психологія

Випуск сорок другий

Частина 1

Ялта
2014

УДК 37
ББК 74.04
П 78

Рекомендовано вченою радою РВНЗ „Кримський гуманітарний університет” від 31 січня 2014 року (протокол № 1)

Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – 36 статей. – Ялта: РВВ КГУ, 2014. – Вип. 42. – Ч. 1. – 268 с.

Редакційна колегія:

О. В. Глузман	– професор, доктор педагогічних наук, академік НАПН України
М. Я. Ігнатенко	– професор, доктор педагогічних наук
В. С. Заслуженюк	– професор, доктор педагогічних наук
Л. І. Редькіна	– професор, доктор педагогічних наук
Г. Є. Гребенюк	– професор, доктор педагогічних наук
Н. В. Горбунова	– професор, доктор педагогічних наук
С. Д. Максименко	– професор, доктор психологічних наук, академік НАПН України
Т. С. Яценко	– професор, доктор психологічних наук, академік НАПН України
В. Ф. Венда	– професор, доктор психологічних наук
Н. Ф. Каліна	– професор, доктор психологічних наук
В. А. Семиченко	– професор, доктор психологічних наук
А. В. Фурман	– професор, доктор психологічних наук

Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Міністерства Юстиції України серія КВ № 15372-3944 ПР від 12.06.2009 р.

Затверджено Президією ВАК України як фахове видання за спеціальністю „Педагогіка і психологія” (Постанова № 1-05/4 від 14.10.2009 р.)

Рецензенти:

Карпова Е. Е. – доктор педагогічних наук, професор, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Ушинського;

Солодухова О. Г. – доктор психологічних наук, професор, Слов’янський державний педагогічний інститут.

© РВНЗ „Кримський гуманітарний університет” (м. Ялта), 2014 р.

**РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«КРЫМСКИЙ ГУМАНИТАРНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ» (Г. ЯЛТА)**

Республиканское высшее учебное заведение «Крымский гуманитарный университет» (г. Ялта) – университет IV уровня аккредитации (Лицензия Министерства образования и науки Украины, серия АЕ № 270957 от 02.07.2013 г.), является единственным государственным вузом гуманитарного профиля на Южном берегу Крыма. В структуре университета пять институтов: Институт педагогики, психологии и инклюзивного образования, в состав которого входят специализированные группы для студентов 2-3 групп инвалидности; Институт экономики и управления; Институт филологии, истории и искусств; Евпаторийский институт социальных наук; Институт педагогического образования и менеджмента в г. Армянске, Экономико-гуманитарный колледж. Также в структуру университета входит 9 научных центров и 3 научно-исследовательские лаборатории. В университете функционирует специализированный учёный совет Д 53.130.01 с правом принятия к рассмотрению и защите докторских и кандидатских диссертаций по специальности 13.00.01 – общая педагогика и история педагогики, 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. Университет осуществляет образовательную деятельность по 26 специальностям. В университете обучается 3400 студентов. Общее количество научно-педагогического персонала – 368, из них 49 докторов наук и 156 кандидатов наук.

Ректор университета – Глузман Александр Владимирович, доктор педагогических наук, профессор, действительный член Национальной академии педагогических наук Украины, заслуженный работник образования Автономной республики Крым и Украины.

По итогам рейтинга за 2012-2013 уч. год РВУЗ КГУ занимает 9 место среди высших учебных заведений Украины гуманитарного профиля.

Ведущими специалистами на базе университета основаны научные школы, такие как: Школа глубинной психологии – доктора психологических наук, профессора, академика НАПН Т. С. Яценко; Школа профессионального образования – доктора педагогических наук, профессора, академика НАПН, заслуженного деятеля образования Украины и АРК А. В. Глузмана; Школа методики математики – доктора педагогических наук, профессора Н. Я. Ігнатенко; Школа Этнопедагогики – доктора педагогических наук, профессора Л. И. Редькиной; Школа изобразительного искусства и дизайна – доктора педагогических наук, профессора Г. Е. Гребенюка; Школа педагогического мастерства Н. В. Горбуновой, Школа педагогики дошкольного и начального обучения – доктора педагогических наук, профессора Н. А. Глузман, Школа профессиональной подготовки филологов Ф. М. Штейнбук, С. А. Кочерга. В рамках работы научных школ проводятся научные исследования, создаются учебники, научно-методические пособия. Ежегодно издаётся 20-25 монографий, 50-60 учебных пособий, из них – 7-8 с грифом МОН.

Аспирантура университета осуществляет подготовку научных кадров по 10 специальностям, докторантура по 3 специальностям. Ежегодно преподавателями университета защищается 2-3 докторские и 25-27 кандидатских диссертаций по разным направлениям.

УДК 378.95+378.14+159

кандидат педагогических наук, доцент Андрюшенко В. П.
„Крымский гуманитарный университет“ (г. Ялта)

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ К МУЗЫКАЛЬНО-ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Анотація. В статті автор аналізує проблему активізації навчальної діяльності студентів. Висвітлюються шляхи ефективного формування готовності майбутніх учителів до музично-естетичної діяльності.

Ключові слова: студенти, музично-естетична діяльність.

Анотация. В статье автор анализирует проблему активизации учебной деятельности студентов. Освещаются пути эффективного формирования готовности будущих учителей к музыкально-эстетической деятельности.

Ключевые слова: студенты, музыкально-эстетическая деятельность.

Annotation. In the article the author deals with the problems of the professional preparedness of music teachers and analyses these problems in modern scientific literature. He describes the ways of the effective forming of music teachers to be preparedness for their professional activity.

Key words: students, musical and aesthetic activity.

Введение. Вопрос профессиональной готовности студентов, будущих учителей музыки, находится в русле проблем, которые решает педагогическая наука.

Уровень духовной культуры школьников во многом зависит от того, каким будет современный учитель музыки, сможет ли он осуществлять свою педагогическую деятельность в свете требований общества и передовой теории и практики педагогического просвещения. Готовность определяется как стойкое структурное образование личности учителя, как активное деятельное состояние, отображающее задачи, которые стоят перед ним, и условия их выполнения.

Проблема готовности к педагогической деятельности рассматривается в различных аспектах. Так, рядом учёных (Г.Ф. Брайченко, А.Г. Войченко, Л.В. Дементьева, Г.М. Падалка) исследовалась система умений и навыков, используемых учителем в педагогическом процессе; содержание и структура педагогических умений (Г.Р. Астахова, М.П. Тимошенко, А.Ф. Петченко, Г.Б. Черушева); профессионально-эстетическая готовность (В.Л. Бахарев, М.В. Веселовская, Т.О. Зотева, М.М. Конишев, Г.С. Левшенко); структура и уровень эстетической подготовки к будущей педагогической деятельности (М.И. Волошина, И.К. Толыгина, О.П. Рудницкая); Психолого-педагогические проблемы профессиональной готовности к педагогической деятельности (М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, Г.С. Костюк, А.Ф. Лиценко, В.А. Малако, В.А. Сластенин, П.Р. Чамата).

Необходимо отметить, что проблема готовности рассматривается исследователями в связи с эмоционально-волевым, интеллектуальным потенциалом личности относительно конкретного вида деятельности. Данный феномен характеризуется как качественный показатель саморегуляции на различных уровнях протекания поведенческих процессов: физиологическом,

РВУЗ КГУ на сегодняшний день имеет 45 договоров с иностранными учебными заведениями, с такими как: Армянский государственный педагогический университет им. Х. Абовяна (Армения, г. Ереван), Витебский государственный университет им. Машерова (Беларусь, г. Витебск), Барановичский государственный университет (Беларусь, г. Барановичи), Педагогический университет Гори (Грузия, г. Гори), Тбилисский государственный университет им. И. Джавахишвили (Грузия, г. Тбилиси), Балтийская международная академия (Латвия, г. Рига), Университет Яна Длугоша в Ченстохове (Польша, г. Ченстохове), Поморская Академия (Польша, г. Слупск), НОУ «Институт психологии и педагогики» (Россия, г. Москва) и др. Ежегодно университет принимает участие в реализации 3-4 международных проектах (Программы Темпус Тасис Европейской комиссии, фонда Гумбольда – Германия), получает гранты от посольства США, Нидерландов. РВУЗ КГУ является членом ассоциации вузов Причерноморских государств Европы, входит в состав общественной образовательно-научной организации «Ассоциация университетов Украины».

Активно сотрудничает университет с образовательными и научными учреждениями Украины. Результатом 47 договоров о сотрудничестве является стажировка преподавателей, совместные монографии, проведение совместных исследований и конференций. Тесное сотрудничество осуществляется с общеобразовательными школами: на базе университета работает отделение МАН, работают 2 совместные научные лаборатории по здоровьесберегающим технологиям и образовательной эйдотехнике.

Ежегодно на базе РВУЗ КГУ проходит свыше 30 Международных и Всеукраинских научно-практических конференций и семинаров по актуальным вопросам образования, методики преподавания, по подготовке конкурентоспособных специалистов, инновационным технологиям в образовании. Большую популярность получила ежегодная Всеукраинская школа аспирантов, проводимая РВУЗ КГУ совместно с НАПН Украины.

Университет имеет три специализированных издания по педагогике и психологии: журнал «Гуманитарные науки», сборник научных трудов «Проблемы современного образования», «Научный вестник КГУ: серия Педагогика, Психология, Филология».

Активно участвует университет в международных выставках: «Современные учебные заведения», «Инноватика в современном образовании» и др. За последние три года за участие в выставках университет награждён бронзовой медалью, тремя золотыми медалями и хрустальной стелой «Лидер научной и научно-технической деятельности».

В университете работает 54 студенческих научных кружка и 102 проблемных группы. Ежегодно студенты университета принимают участие во Всеукраинских, Региональных конкурсах и олимпиадах. За 2013 год во Всеукраинской олимпиаде студенты получили 8 призовых мест, во Всеукраинском конкурсе – 10. В конкурсе на соискание премий ВР АРК «За научные достижения в сфере приоритетных направлений развития Крыма» в 2012 году студенты РВУЗ КГУ получили 4 премии, в 2013 году – 2 гранта молодым учёным и 2 студенческие премии.

6. Пилипенко А.И. Познавательные барьеры в обучении физике и методические приемы их преодоления: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / Пилипенко Андрей Игоревич. – Курск, 1997. – 242 с.

7. Чистякова Т.А. Педагогический конфликт и способы его преодоления / Т.А. Чистякова. – Л.: Ленингр. орг. о-ва «Знание» РСФСР, 1987. – 13 с.

References:

1. Antonov H.V. Pedagogichni zasady zapobihannya i rozvyazannya konfliktiv u navchal'no-vykhovnomu seredovyshchi vyshchoho navchal'noho zakladu: dys. ... kandydata ped. nauk : 13.00.04 / Antonov Hennadiy Valentynovich. – Kh., 2005. – 198 s.

2. Antsupov A.Ya. Konfliktologiya : uchebnyk dlya vuzov / A.Ya. Antsupov, A.Y. Shylov. – M.: YuNYTY, 2000. – 551 s.

3. Volkova N.P. Problema zapobihannya konfliktam u pedagogichnomu kolektivі / N.P. Volkova // Pedagogika i psykholohiya formuvannya tvorchoyi osobystosti: problemy i poshuky : Zb. nauk. prats'. – Zaporizhzhya, 2007. – Vyp. 46. – S. 34–40.

4. Hyrenko S.P. Osobennosti pedagogicheskikh konfliktov mezhdya pedagogamy y starsheklassnykamy y ykh preduprezhdenye: dys. ... kandydata ped. nauk : 13.00.01 / Hyrenko Serhey Petrovych. – Kh., 1998. – 180 s.

5. Hryn'ova V.M. Yak navchatysya samostivno : navch. posib. / V.M. Hryn'ova, V.M. Darmohray. – Kh.: Novoe slovo, 2006. – 120 s.

6. Pylypenko A.Y. Poznavatel'nyie bar'ery v obuchenii fyzyke y metodycheskye pryntsyпы ykh preodoleniya: dys. ... doktora ped. nauk : 13.00.02 / Pylypenko Andrey Yhorevych. – Kursk, 1997. – 242 s.

7. Chystyakova T.A. Pedagogicheskyy konflikt y sposoby eho preodoleniya / T.A. Chystyakova. – L.: Lenynhr. orh. o-va «Znanye» RSFSR, 1987. – 13 s.

ЗМІСТ

Андрющенко В. П.	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ К МУЗЫКАЛЬНО-ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	3
Атрошенко Т. О.	ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	11
Бадер С. О.	ЗМІСТОВНИЙ АСПЕКТ ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ Н. КРИЛОВОЇ	17
Балаєва К. С.	ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ У ВИШАХ УКРАЇНИ	23
Бугайчук К. Л.	ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ	29
Васюк О. В.	МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ У АГРАРНОМУ ВИЗ	39
Веклич Ю. І.	ЗНАЧЕННЯ ЧЕРВОНОГО КОЛЬОРУ У КУЛЬТУРАХ НАРОДІВ СВІТУ	47
Вихрущ А. В.	ПРЕНАТАЛЬНА ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК	55
Войнаровська Н. В. Замкова Н. Л. Самохвал О. О.	ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ НАЙБІЛЬШ ДІЄВИХ СТРАТЕГІЙ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ БІЛІНГВАЛЬНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ	61

Волженцева І. В.	ИНДИВИДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СТУДЕНТОВ В АКТУАЛИЗАЦИИ ПОЛИФУНКЦИОНАЛЬНОЙ РЕГУЛЯЦИИ ИХ ПСИХИЧЕСКИХ СОСТОЯНИЙ	68
Дрожик Л. В.	ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	74
Євсюков О. Ф.	АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТІВ В МАГІСТРАТУРІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»	81
Кавецький В. Є.	ОСОБЛИВОСТІ ПРОФОРІЕНТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАРУБІЖНИХ ШКОЛАХ	86
Клочко А. Г.	РОЗВИТОК МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ М. ХВИЛЬОВОГО «СИНІ ЕТЮДИ»	92
Ковальова О. В. Ковальов Г. М.	МІЖШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧИЙ КОМБІНАТ – ОРІЄНТИР НА СУЧАСНІ ПРОФЕСІЇ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	98
Койчева Т. І.	ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКУ ПРОДУКТИВНОСТІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ЧИННИКІВ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	103
Кончович К. Т.	ОСНОВНІ ЦІЛІ ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ	111
Коробченко А. А.	РОЗВИТОК ШКІЛЬНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ХІХ СТОЛІТТІ	117
Кривошея Н. Б.	РОЗВИТОК МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОГО АНАЛІЗУ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ	127

Кучина, К. О.	ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ДУМЦІ КІНЦЯ ХХ-ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	135
Лазарев О. В.	СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ	141
Липчанко-Ковачик О. В.	СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ	149
Литовченко І. М.	РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ НА ОСНОВІ АНДРАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ	155
Малихіна Я. А.	УРАХУВАННЯ ХАРАКТЕРИСТИК ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА – ЗАПОРУКА ВНУТРІШНЬОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ВНЗ	162
Мачинська Н. І.	«ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ» ТА «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ»: ВЗАЄМОЗУМОВЛЕНІСТЬ ТА ВІДМІННІСТЬ ПОНЯТЬ	167
Москаленко О. І.	ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ЛЬОТНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ	173
Пономаренко Т. О.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	179
Самойленко Н. Б.	ВИКОРИСТАННЯ ПКТ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ	187
Северіна Т. М.	ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	193

Солодка А. К.	ЗАРУБІЖНІ КОНЦЕПЦІЇ КРОСКУЛЬТУРНОГО НАВЧАННЯ	200
Соломаха А. В.	МУЛЬТИМЕДІЙНА ДОШКА ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ТА АВСТРІЇ	207
Сорокін Ю. С.	ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СПОРТИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВНЗ	214
Харківська А. А.	РЕЙТИНГОВЕ ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ ВНЗ	219
Шеверун Н. В.	ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У НІМЕЧЧИНИ	226
Шкарлат Л. П.	ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАК ОСНОВНОЙ ПРИНЦИП ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ В НЕЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ «ФИНАНСЫ И КРЕДИТ»	233
Шукатка О. В.	ОСОБЛИВОСТІ ТА НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	240
Ярова О. Б.	ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ В ІНШОМОВНІЙ ОСВІТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КРАЇНАХ ЄВРОСОЮЗУ	246
Ярославська Л. І.	РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	257

Для нотаток

Випуск сорок другий, 2014 р., частина 1
Львівський національний університет імені
Григорія Сковороди
Львівська область, м. Львів
вул. Савчуковська, 2, м. Львів
Україна
Тел: (06824)22-21-14
Факс: (06824)22-20-13

педагогічний результат при їх використанні; визначати рівень своєї готовності до інноваційної діяльності та шляхи роботи над собою для його підвищення.

Цікавими і змістовними для майбутніх вихователів є завдання самостійної та індивідуальної роботи. Вони мають на меті поглибити отримані в процесі опанування спецкурсом знання, уміння і навички, а також приділити увагу тематичі, яка не розглядається на лекціях, але необхідна для вивчення.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни проводяться проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейси, презентації, рольові ігри, дидактичні ігри, банки візуального супроводження навчального процесу тощо.

Висновки. Педагогіка трактує інновації як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем, прямим продуктом якого можуть бути нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні освітнім процесом. Побічним продуктом педагогічних інновацій є зростання майстерності педагога, рівня його культури, мислення, світогляду тощо.

Інноваційна діяльність педагогічних колективів дошкільних навчальних закладів, розробка, апробація та впровадження педагогічних технологій значною мірою сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу, застосуванню саме тих засобів, методів і прийомів розвитку, навчання та виховання дітей, які є необхідними саме тут і зараз. Саме тому важливу роль має вивчення спецкурсу «Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті» студентами вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта 7.0101010», який має на меті відповідну підготовку майбутніх вихователів до інноваційної діяльності в сучасних дошкільних навчально-виховних закладах.

Література:

1. Маковецька Н.В. Особливості організації інноваційної діяльності в дошкільному навчальному закладі: теоретичний аспект проблеми // Дошкільне виховання. – 2003. – № 3. – С.1-7.
2. Панасюк Т. Інноваційні технології: обмінюємося досвідом / Т. Панасюк // Дошкільне виховання. – 2010. – № 7. – С. 18.
3. Стойко О., Ліпанова Є. Інформаційно-комунікаційні технології в роботі дитячого садка / О. Стойко, Є. Ліпанова // Палітра педагога. – 2012. – № 6. – С. 6-8.
4. Дичківська І. Інноваційна компетентність педагога / І. Дичківська // Дошкільне виховання. – 2010. – № 1. – С. 7.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Підручник. Рекон. МОН України для студ. ВНЗ / І.М. Дичківська. – 2-ге вид., доп. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
6. Інформаційні технології в дошкільній освіті: впроваджуємо помірковано // Дитячий садок. – 2012. – № 3. – С. 1-8.

References:

1. Makovetska N.V. Features of innovative activity in pre-school programs: theoretical aspect of the problem // Pre-school education. – 2003. – № 3. – P.1-7.
2. Panasiuk T. Innovative technology: exchange experience / T. Panasiuk // Pre-school educatio. – 2010. – № 7. – P. 18.
3. Stojko A., Lipatov Y. ICT in the kindergarten / A. Stojko, Y. Lipatov // palette teacher. – 2012. – № 6. – P. 6-8.

4. Dychkivska I. Innovative competence of the teacher / I. Dychkivska // Pre-school education. – 2010. – № 1. – P. 7.

5. Dychkivska I.M. Innovative educational technology: Tutorial. Recon. Education of Ukraine for students. Universities / I.M.Dychkivska. – 2nd ed., Ext. – K.: Akademyvday, 2012. – 352 p.

6. Information Technology in preschool education: implementing moderately // Kindergarten. – 2012. – № 3. – P. 1-8.

Педагогіка

УДК 159.955

к.п.н., старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Бадер С. О.
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Луганськ)

ЗМІСТОВНИЙ АСПЕКТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИХОВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ Н. КРИЛОВОЇ

Анотація. Стаття репрезентує авторський досвід Н. Крилової щодо виховання духовної культури молодого покоління. Представлено загальне уявлення про технологію, розкрито дефініції «духовність», «духовна культура». Визначено сутність та зміст понять «культурний досвід», «культурні практики», «універсальна культурна компетентність». Розкрито засоби реалізації технології, а саме: самостійна діяльність дітей, проектна діяльність та мистецтво.

Ключові слова: технологія, духовність, духовна культура, культурні практики дитини, культурний досвід, універсальні культурні компетентності мистецтво.

Аннотация. Статья репрезентует авторский опыт Н. Крыловой относительно воспитания духовной культуры молодого поколения. Подано общее представление о технологии, раскрыты дефиниции «духовность», «духовная культура». Определена сущность и содержание понятия «культурный опыт», «культурные практики», «универсальная культурная компетентность». Раскрыты способы реализации технологии, а именно: самостоятельная деятельность детей, проектная деятельность, искусство.

Ключевые слова: технология, духовность, духовная культура, культурные практики ребенка, культурный опыт, универсальные культурные компетентности, искусство.

Annotation. The article represents the author's experience of N. Krylova concerning education spiritual culture of the younger generation. The general idea about the technology is presented; the definitions of „spirituality”, „spiritual culture” are disclosed. The essence and the concept of „cultural experience”, „cultural practices”, „universal cultural competency” is shown. The methods for implementation of the technology are discloses, among them: independent children's activities, projects, and art.

Key words: technology, spirituality, spiritual culture, cultural practices of the child, cultural experience, universal cultural competence, art.

Вступ. Актуальність проблеми виховання духовної культури особистості зумовлена наявністю широкого спектра протиріч, що притаманні сучасному

УДК 37.061

кандидат педагогічних наук, доцент Атрошенко Т.О.
Мукачівський державний університет (м. Мукачево)

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Анотація. В статті розкривається специфіка використання педагогічних технологій в сучасній дошкільній освіті та характеристика спецкурсу «Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті» для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта 7.0101010». Розглядається дана дисципліна як складова змісту навчальної підготовки спеціалістів дошкільного профілю, яка побудована на відповідних теоретичних, наукових засадах та практичній підготовці.

Ключові слова: освітній процес, інновація, інноваційні педагогічні технології, інноваційна діяльність.

Анотация. В статье раскрывается специфика использования педагогических технологий в современном дошкольном образовании и характеристика спецкурса «Инновационные педагогические технологии в дошкольном образовании» для студентов высших учебных заведений направления подготовки «Дошкольное образование 7.0101010». Рассматривается данная дисциплина как составляющая содержания учебной подготовки специалистов дошкольного профиля, построенная на соответствующих теоретических, научных основах и практической подготовке.

Ключевые слова: образовательный процесс, инновация, инновационные педагогические технологии, инновационная деятельность.

Annotation. The article reveals specificity using educational technologies in today's preschools and characterization special course «Innovative educational technology in pre-school education» for students in higher education field of study «Preschool education 7.0101010». We consider this discipline as a part of educational content specialist training preschool profile, which is based on relevant theoretical and scientific basis and practical training.

Key words: educational process, innovation, innovative educational technology, innovation.

Вступ. Проблема пошуку форм організації освітньої діяльності, які б забезпечували позитивний результат, завжди хвилювала педагогів. Кожен творчий педагог завжди шукає ті форми організації освітнього процесу, які є ефективними саме для тих дітей, із якими він працює зараз. Безперечно, цей пошук сприяє розробці, апробації та впровадженню у практику роботи інноваційних технологій і є гвинтиками у досить складному механізмі, який носить назву «освітній процес». Надбання світового педагогічного досвіду, досягнення вітчизняної науки, а також досвід поколінь є підґрунтям інноваційної діяльності педагога.

На сучасному етапі розвитку суспільства в Україні функціонують різні типи дошкільних навчальних закладів, ефективно вирішення пріоритетних завдань розвитку, навчання та виховання дітей в яких неможливе без пошуку оптимальних форм організації освітнього процесу, використання перспективного педагогічного досвіду, а також здійснення інноваційної діяльності.

Слова «інновація», «інноваційний» походять від англійського – «innovation», що означає нововведення, новина, новаторство.

Філософське розуміння змісту інновацій полягає у створенні нового продукту діяльності людини, що має суспільну значущість та характеризується двома ознаками: перетворенням явищ, речей, процесів або інших образів; новизною, оригінальністю продукту діяльності [1].

Формулювання мети статті та завдань. Мета та завдання статті полягають у визначенні сутності понять «інновація», «педагогічна технологія» й розкритті можливостей спекурсу «інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті», в процесі вивчення якого майбутні вихователі набувають відповідні знання й вміння підбору та використання сучасних педагогічних технологій в навчально-виховному процесі сучасного дошкільного навчального закладу.

Виклад основного матеріалу статті. Педагогіка трактує інновації як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем, прямим продуктом якого можуть бути нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні освітнім процесом. Побічним продуктом педагогічних інновацій є зростання майстерності педагога, рівня його культури, мислення, світогляду тощо.

Не менш поширеним є тлумачення інноваційних процесів як комплексної діяльності щодо створення, засвоєння, використання та розповсюдження нововведень, яка допомагає перевести систему освіти із режиму функціонування в режим розвитку. Основними ознаками інноваційної діяльності у цьому випадку будуть наявність нормативно-правової бази, організаційна забезпеченість, актуальність, відповідність новітнім досягненням науки, творча новизна, наявність методичної розробки ідеї, керуваність й активність.

Досить часто інновації (інноваційні процеси) в педагогіці визначаються як цілеспрямоване внесення прогресивних змін в освітню практику шляхом створення, засвоєння та розповсюдження новоутворень. За Дж. Боткіним, головна відмінність інноваційної освіти від традиційної полягає в такому розвитку всього потенціалу особистості, що робить її готовою до будь-якого, навіть непередбаченого майбутнього.

Інноваційні педагогічні технології розглядають не тільки як налаштованість на сприйняття, продукування й застосування нового, а насамперед як відкритість. Вони забезпечують умови розвитку особистості, здійснення її права на індивідуальний творчий внесок, на особистісну ініціативу, на свободу саморозвитку.

Інноваційні педагогічні технології є специфічними і досить складними, потребують особливих знань, навичок, здібностей. Інноваційні педагогічні технології в системі освіти засвідчують якісно новий етап взаємодії й розвитку науково-педагогічної та педагогічної творчості і процесів застосування її результатів.

Складність, багатогранність педагогічної діяльності є чинником, що відкриває простір для багатьох педагогічних технологій, динаміка продукування яких постійно зростає. Широкий спектр, багатоваріантність педагогічних технологій зумовлюють необхідність їх класифікації. Найдосконалішою серед багатьох вважають класифікацію, за якою педагогічні

технології згруповано за різноманітними системними та інструментально значущими ознаками. Відповідно в сукупності педагогічних технологій виокремлено:

1. За рівнем застосування: загальнопедагогічні (стосуються загальних засад освітніх процесів); предметні (призначені для вдосконалення викладання окремих предметів); локальні та модульні (передбачають часткові зміни педагогічних явищ).

2. За провідним чинником психічного розвитку: біогенні (провідна роль належить біологічним чинникам); соціогенні (переважають соціальні чинники); психогенні (провідна роль належить психічним чинникам).

3. За філософською основою: матеріалістичні та ідеалістичні; діалектичні та метафізичні; наукові та релігійні; гуманістичні й антигуманні; антропософські і теософські; вільного виховання та примусу тощо.

4. За науковою концепцією засвоєння досвіду: асоціативно-рефлекторні; біхевіористські; розвивальні; нейролінгвістичні; гештальттехнології та ін.

5. За ставленням до дитини: авторитарні (засновані на чіткій надмірній регламентації); дидактоцентристські (центровані на навчанні); особистісно-орієнтовані (гуманно-особистісні, технології співробітництва, технології вільного виховання).

6. За орієнтацією на особистісні структури: інформаційні (формування знань, умінь, навичок); операційні (формування способів розумових дій); емоційно-художні й емоційно-моральні (формування сфери естетичних і моральних відносин); технології саморозвитку (формування самоуправляючих механізмів особистості); евристичні (розвиток творчих здібностей); прикладні (формування дієво-практичної сфери) технології.

7. За типом організації та управління пізнавальною діяльністю: структурно-логічні технології навчання; інтеграційні технології; ігрові технології; комп'ютерні технології; діалогові технології; тренінгові технології [2].

Розробку, розповсюдження та застосування інновацій забезпечує інноваційна діяльність освітнього закладу, як одна з форм інвестиційної діяльності, спрямованої на вдосконалення й оновлення системи освіти.

На рівні дошкільного навчального закладу інноваційна діяльність передбачає застосування інновацій (зміни всередині системи), експериментальну перевірку результативності і можливості використання інновацій в інших дошкільних навчальних закладах.

Визначимо основні завдання інноваційної діяльності дошкільних навчальних закладів, найголовнішими серед них є такі:

- апробація вітчизняних і світових освітніх і педагогічних інновацій;
- апробація інновацій, розроблених у ході експериментальної роботи регіонального рівня;
- розробка й експериментальна перевірка продуктивності й можливості застосування освітніх і педагогічних інновацій;
- застосування освітніх і педагогічних інновацій.

Пріоритетними завданнями педагогічних колективів дошкільних навчальних закладів, які здійснюють інноваційну діяльність, є:

- вивчення освітніх інновацій, визнаних ефективними вітчизняною та світовою педагогічною наукою, а також ефективність їх впровадження в інших дошкільних навчальних закладах;

- моніторинг ефективності впровадження інновацій, розроблених педагогічними колективами дошкільних навчальних закладів;
- створення бази даних щодо впровадження освітніх і педагогічних інновацій у дошкільних навчальних закладах;
- розроблення методичних рекомендацій щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів, які здійснюють інноваційну діяльність.

Визначимо основні етапи інноваційної діяльності дошкільного навчального закладу: виявлення інноваційної ініціативи; створення інновації; розробка, експертиза й апробація інноваційного освітнього проекту; одержання експериментальних результатів; апробація одержаних експериментальних результатів; надання експертної оцінки інновації; розповсюдження й освоєння інновації; збереження інновації [1].

Складовою інноваційної діяльності є оцінювання її ефективності, новизни, оригінальності. Саме тому виникає питання про наявність критеріїв, за якими це можливо здійснити.

Глибокому вивченню цієї актуальної проблеми присвятили свої наукові дослідження такі відомі педагоги і психологи, як: Л. Буркова, Л. Карамушка, Л. Квіртія, Л. Колесникова, І. Підласий, О. Пісарєва, В. Полянський, Т. Семенюк, Ю. Швалб, В. Ясвін та ін.

Слід зазначити, що результатом інноваційної діяльності дошкільного навчального закладу є:

- інноваційний продукт – результат науково-дослідницької розробки;
- інноваційна продукція – нові конкурентоздатні освітні послуги.

Відомо, що одним із напрямів інноваційної діяльності освітнього закладу є розробка, апробація та впровадження педагогічних технологій.

Розглянемо більш докладно тлумачення терміна «технологія».

Технологія (від грецького *techne* – мистецтво, майстерність, уміння і логія – наука) – сукупність прийомів і способів одержання, обробки та переробки сировини, матеріалів.

Педагогічна технологія – це «не просто дослідження у сфері використання технічних засобів навчання або комп'ютерів; це дослідження, яке проводиться з метою виявлення принципів і розробки прийомів оптимізації освітнього процесу шляхом аналізу факторів, які підвищують освітню ефективність, конструювання і застосування прийомів і матеріалів, а також оцінювання методів, які застосовуються» [4].

Отже, під педагогічною технологією слід розуміти набір операцій щодо конструювання, формування та контролю знань, умінь, навичок і стосунків відповідно до висунутої мети [6, с.24].

З урахуванням змісту сучасної системи знань та особливостей організації навчального процесу в ДНЗ нами розроблено спецкурс «Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті», що складається із 3-х змістових модулів. Зміст спецкурсу є доступним для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта 7.01010101» й розрахований на засвоєння його кожним студентом. Основним завданням викладача є формування у студентів відповідних теоретичних знань, надання їм практичної спрямованості та формування вміння використовувати їх у практичній діяльності.

Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогічної інноватики. Вивчаються теми: «Предмет і завдання курсу в структурі професійної підготовки майбутніх

вихователів ДНЗ», «Загальна характеристика сучасних педагогічних технологій», «Готовність вихователя до інноваційної діяльності як важлива професійна якість».

Змістовий модуль 2. Інноваційні підходи до організації навчально-виховного процесу в ДНЗ. Вивчаються теми: «Педагогічні інновації та методики в дошкільній освіті», «Системні інноваційні педагогічні технології: «Будинок вільної дитини» М.Монтессорі», «Школа успіху і радості» С.Френе, «Спадщина Софії Русової (Український дитячий садок)», «Технології раннього навчання М.Зайцева», «Технології раннього навчання Г.Домана», «Технологія розвитку творчої особистості Г.Альпшуллера», «Технологія фізичного виховання дітей М.Сфименка».

Змістовий модуль 3. Сучасні авторські технології навчання та розвитку дітей дошкільного віку. Вивчаються теми: «Мовленнєвий розвиток дошкільників у світлі інновацій», «Сучасні підходи до організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку», «Поліхудожній розвиток дітей дошкільного віку в педагогічному процесі дошкільного навчального закладу».

Мета вивчення навчальної дисципліни – оволодіння знаннями про сучасні педагогічні технології особистісно-орієнтованого спрямування та уміння їх реалізації їх у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу; розвиток творчої активності майбутніх вихователів, потреби у здійсненні інноваційної педагогічної діяльності.

Завданнями викладача, реалізація яких забезпечить досягнення цієї мети, є:

- 1) ознайомити студентів з особливостями інноваційних процесів в освіті, з основними педагогічними технологіями та інноваційними технологіями для дошкільної освіти;
- 2) поглибити знання студентів з педагогіки вищої школи, дошкільної педагогіки;
- 3) сформувати системне уявлення про особливості реалізації конкретних педагогічних технологій у навчально-виховному процесі ДНЗ;
- 4) виховувати в них глибоке переконання у тому, що в основі інноваційних перетворень у сфері освіти лежить перехід на гуманістичну освітню парадигму і особисто орієнтовані технології;
- 5) виробити у студентів уміння обирати і педагогічно доцільно застосовувати навчальні і виховні технології в залежності від мети і завдань освітнього процесу у ДНЗ;
- 6) формувати у студентів навички діяти відповідно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях; уміння використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен: *знати*: тлумачення основних понять спецкурсу; сутність та особливості інноваційної педагогічної діяльності; характеристику педагогічних технологій; суть та особливості особистісно-орієнтованого навчання і виховання; загальну характеристику особистісно-орієнтованих технологій; загальну характеристику системних педагогічних технологій; вимоги до педагога, який реалізує технологічний підхід у навчально-виховному процесі ДНЗ на особистісно-орієнтованих засадах. *Вміти*: пояснювати предметну сферу спецкурсу курсу; аналізувати позитивні сторони технологій та можливі труднощі, які зустрічаються при практичній їх реалізації; моделювати фрагменти навчально-виховної діяльності з використанням різних педагогічних технологій і проектувати можливий

педагогічний результат при їх використанні; визначати рівень своєї готовності до інноваційної діяльності та шляхи роботи над собою для його підвищення.

Цікавими і змістовними для майбутніх вихователів є завдання самостійної та індивідуальної роботи. Вони мають на меті поглибити отримані в процесі опанування спецкурсом знання, уміння і навички, а також приділити увагу тематичі, яка не розглядається на лекціях, але необхідна для вивчення.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни проводяться проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейси, презентації, рольові ігри, дидактичні ігри, банки візуального супроводження навчального процесу тощо.

Висновки. Педагогіка трактує інновації як результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем, прямим продуктом якого можуть бути нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні освітнім процесом. Побічним продуктом педагогічних інновацій є зростання майстерності педагога, рівня його культури, мислення, світогляду тощо.

Інноваційна діяльність педагогічних колективів дошкільних навчальних закладів, розробка, апробація та впровадження педагогічних технологій значною мірою сприяють підвищенню ефективності освітнього процесу, застосуванню саме тих засобів, методів і прийомів розвитку, навчання та виховання дітей, які є необхідними саме тут і зараз. Саме тому важливу роль має вивчення спецкурсу «Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті» студентами вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта 7.0101010», який має на меті відповідну підготовку майбутніх вихователів до інноваційної діяльності в сучасних дошкільних навчально-виховних закладах.

Література:

1. Маковецька Н.В. Особливості організації інноваційної діяльності в дошкільному навчальному закладі: теоретичний аспект проблеми // *Дошкільне виховання*. – 2003. – № 3. – С.1-7.
2. Панасюк Т. Інноваційні технології: обмін досвідом / Т. Панасюк // *Дошкільне виховання*. – 2010. – № 7. – С. 18.
3. Стойко О., Ліпанова Є. Інформаційно-комунікаційні технології в роботі дитячого садка / О. Стойко, Є. Ліпанова // *Палітра педагога*. – 2012. – № 6. – С. 6-8.
4. Дичківська І. Інноваційна компетентність педагога / І. Дичківська // *Дошкільне виховання*. – 2010. – № 1. – С. 7.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Підручник. Рекон. МОН України для студ. ВНЗ / І.М. Дичківська. – 2-ге вид., доп. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
6. Інформаційні технології в дошкільній освіті: впроваджуємо помірковано // *Дитячий садок*. – 2012. – № 3. – С. 1-8.

References:

1. Makovetska N.V. Features of innovative activity in pre-school programs: theoretical aspect of the problem // *Pre-school education*. – 2003. – № 3. – P.1-7.
2. Panasiuk T. Innovative technology: exchange experience / T. Panasiuk // *Pre-school education*. – 2010. – № 7. – P. 18.
3. Stojko A., Lipatov Y. ICT in the kindergarten / A. Stojko, Y. Lipatov // *palette teacher*. – 2012. – № 6. – P. 6-8.

4. Dychkivska I. Innovative competence of the teacher / I. Dychkivska // *Pre-school education*. – 2010. – № 1. – P. 7.

5. Dychkivska I.M. Innovative educational technology: Tutorial. Recon. Education of Ukraine for students. Universities / I.M.Dychkivska. – 2nd ed., Ext. – K.: Akademyvday, 2012. – 352 p.

6. Information Technology in preschool education: implementing moderately // *Kindergarten*. – 2012. – № 3. – P. 1-8.

Педагогіка

УДК 159.955

к.п.н., старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Бадер С. О.
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Луганськ)

ЗМІСТОВНИЙ АСПЕКТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИХОВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ Н. КРИЛОВОЇ

Анотація. Стаття репрезентує авторський досвід Н. Крилової щодо виховання духовної культури молодого покоління. Представлено загальне уявлення про технологію, розкрито дефініції «духовність», «духовна культура». Визначено сутність та зміст понять «культурний досвід», «культурні практики», «універсальна культурна компетентність». Розкрито засоби реалізації технології, а саме: самостійна діяльність дітей, проектна діяльність та мистецтво.

Ключові слова: технологія, духовність, духовна культура, культурні практики дитини, культурний досвід, універсальні культурні компетентності мистецтво.

Аннотация. Статья репрезентует авторский опыт Н. Крыловой относительно воспитания духовной культуры молодого поколения. Подано общее представление о технологии, раскрыты дефиниции «духовность», «духовная культура». Определена сущность и содержание понятия «культурный опыт», «культурные практики», «универсальная культурная компетентность». Раскрыты способы реализации технологии, а именно: самостоятельная деятельность детей, проектная деятельность, искусство.

Ключевые слова: технология, духовность, духовная культура, культурные практики ребенка, культурный опыт, универсальные культурные компетентности, искусство.

Annotation. The article represents the author's experience of N. Krylova concerning education spiritual culture of the younger generation. The general idea about the technology is presented; the definitions of „spirituality”, „spiritual culture” are disclosed. The essence and the concept of „cultural experience”, „cultural practices”, „universal cultural competency” is shown. The methods for implementation of the technology are discloses, among them: independent children's activities, projects, and art.

Key words: technology, spirituality, spiritual culture, cultural practices of the child, cultural experience, universal cultural competence, art.

Вступ. Актуальність проблеми виховання духовної культури особистості зумовлена наявністю широкого спектра протиріч, що притаманні сучасному